

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **J. K.**

oskarżonego z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 lutego 2026 r.,

zażalenia oskarżonego

na zarządzenie Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego

Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 28 listopada 2025 r., sygn. akt IV WSU 9/25

o odmowie przyjęcia skargi

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 11 września 2025 r., sygn. akt IV Ka 1240/25,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu

z dnia 15 kwietnia 2025 r., sygn. akt II K 1060/22,

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k. oraz art. 437 § 1 k.p.k.

w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2025 r., sygn. akt II K 1060/22, na zasadzie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., uniewinnił oskarżonego J. K. od popełnienia zarzuconego mu aktem oskarżenia

czynu, tj. przestępstwa skarbowego z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. (k. 578, t. III).

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Kraków-Stare Miasto w Krakowie, Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 11 września 2025 r., sygn. akt IV Ka 1240/25, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu i sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania (k. 632, t. IV).

W dniu 20 października 2025 r. – na skutek uprzednio złożonego w terminie wniosku – doręczono obrońcy oskarżonego J. K. odpis wyroku sądu odwoławczego wraz z uzasadnieniem (k. 642, t. IV).

Następnie, od ww. wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie – w dniu 21 listopada 2025 r. (data stempla pocztowego – k. 652v, t. IV) – skargę w trybie art. 539a § 1 k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego. Autor skargi, zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzucił naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania „w odmiennym składzie” (k. 645-651, t. IV).

Zarządzeniem z dnia 28 listopada 2025 r., sygn. akt IV WSU 9/25, Przewodniczący IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Krakowie – na podstawie art. 122 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539b § 1 k.p.k. – odmówił przyjęcia powyższej skargi z uwagi na fakt, iż została ona wniesiona po terminie (k. 653-653v, t. IV).

Na to zarządzenie w ustawowym terminie zażalenie wniósł oskarżony J.K., zarzucając w *petitum* tego środka odwoławczego:

1. naruszenie art. 122 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 126 § 1 k.p.k. oraz art. 539b § 1 k.p.k. poprzez ograniczenie się wyłącznie do stwierdzenia upływu 7-dniowego terminu do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego i odmowę jej przyjęcia, bez uwzględnienia, że:
 1. skarga została sporządzona przez obrońcę w terminie,
 2. uchybienie terminowi nastąpiło wyłącznie na skutek oczywistego zaniedbania obrońcy,

3. oskarżony z uwagi na przymus adwokacko-radcowski w zakresie tego środka zaskarżenia oraz swój stan zdrowia, nie miał realnego wpływu na dochowanie terminu,
„a tym samym bez pozostawienia realnej przestrzeni do zastosowania art. 126 § 1 k.p.k. w mojej konkretnej sytuacji”;
4. naruszenie art. 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 9 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 EKPCz poprzez zastosowanie *„skrajnie formalistycznej wykładni przepisów o terminie zawitym”*, prowadzącej do pozbawienia oskarżonego prawa do skorzystania z przewidzianej przez ustawodawcę skargi na wyrok sądu odwoławczego, mimo że skorzystał z tego środka właśnie po to, aby bronić się przed wydłużaniem postępowania i skutkami wyroku kasatoryjnego.

Podnosząc powyższe zarzuty, oskarżony wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania w przedmiocie dopuszczalności skargi, z uwzględnieniem złożonego równolegle wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. Ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania, zawnioskował, aby Sąd Najwyższy wskazał w uzasadnieniu, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd okręgowy powinien w pierwszej kolejności rozstrzygnąć wniosek oskarżonego o przywrócenie terminu *„z pełnym uwzględnieniem okoliczności faktycznych przedstawionych w niniejszym zażaleniu”* (k. 661-672, t. IV).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący w uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego wprost wskazał, że *„przedmiotem zażalenia nie jest polemika z samą arytmetyką terminu, lecz wykazanie, że uchybienie temu terminowi nastąpiło z przyczyn ode mnie niezależnych, przy jednoczesnym istnieniu przesłanek do rozważenia przywrócenia terminu w trybie art. 126 § 1 k.p.k.”*. Oskarżony J. K. w istocie nie kwestionował więc ustalenia stanowiącego podstawę faktyczną zaskarżonego zarządzenia, że skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 11 września 2025 r., sygn. akt IV Ka 1240/25, wniesiona została przez jego obrońcę w dniu 21 listopada 2025 r., a zatem po upływie 7-dniowego terminu do wniesienia tego środka zaskarżenia (art. 539b § 1 k.p.k.). Analiza akt sprawy potwierdza, że termin ten ekspirował z dniem 27 października 2025 r., co w świetle art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. obligowało do wydania decyzji o odmowie przyjęcia skargi od wyroku sądu odwoławczego. Wypada przy tym wyjaśnić skarżącemu, że terminy zawite, a do tych należy termin wskazany w art. 539b § 1 k.p.k. (jako przewidziany do wniesienia środka zaskarżenia – art. 122 § 2 k.p.k.), zawsze mają charakter stanowczy w tym znaczeniu, że wiążą zarówno organy procesowe, jak i uprawnionego do dokonania czynności. Przekroczenie terminu zawitego, niezależnie od jego przyczyn, zawsze implikuje stwierdzenie bezskuteczności czynności procesowej, stąd też organy procesowe, niezależnie od okoliczności danej sprawy, nie mogą własną decyzją przedłużyć tego terminu (zob. postanowienie SN z dnia 22 marca 2007 r., IV KZ 20/07, OSNwSK 2007, poz. 686; M. Kurowski [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, art. 122). Wobec powyższego nie sposób podzielić twierdzeń skarżącego, że przy wydaniu zaskarżonego zarządzenia doszło do naruszenia art. 122 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 126 § 1 k.p.k. i art. 539b § 1 k.p.k., czy też „art. 2 k.p.k., 7 k.p.k. i 9 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 EKPCz” poprzez zastosowanie „skrajnie formalistycznej” wykładni przepisów o terminie zawitym.

Również podniesiona w zażaleniu kwestia braku zawinienia oskarżonego w niedochowaniu terminu z art. 539b § 1 k.p.k. sama w sobie nie może podważyć zasadności zarządzenia o odmowie przyjęcia skargi, albowiem nawet niezawinione uchybienie w dotrzymaniu terminu zawitego, nie wstrzymuje w żaden sposób jego biegu. Tego rodzaju względy – z punktu widzenia kontroli wyznaczonej przez przepisy art. 539f k.p.k. w zw. art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. – nie mają znaczenia dla oceny zaskarżonego zarządzenia. Przedstawione w rozpoznawanym zażaleniu okoliczności, mające uzasadnić tezę, iż do przekroczenia terminu doszło z przyczyn leżących po stronie obrońcy oskarżonego, mogą stanowić przedmiot rozważań w kontekście zastosowania instytucji przywrócenia terminu zawitego, o której mowa w art. 126 § 1 k.p.k. W tym jednak

trybie – uruchamianym w odrębnym postępowaniu – orzeka organ, przed którym należało dokonać czynności. Stąd też Sąd Najwyższy rozpoznając zażalenie na zarządzenie odmawiające przyjęcia skargi, nie ma kompetencji ustawowych do badania przesłanek określonych w art. 126 § 1 k.p.k. (por. postanowienie SN z dnia 3 kwietnia 2019 r., V KZ 7/19; postanowienie SN z dnia 10 lipca 2025 r., II KZ 13/25). Wskazać więc trzeba, że w przedmiotowej sprawie organem właściwym do orzekania w zakresie przywrócenia terminu do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego jest Sąd Okręgowy w Krakowie (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 525 § 1 k.p.k.). Organ ten – po zwrocie akt niniejszej sprawy przez Sąd Najwyższy – dokona rozpoznania wniosku J. K. o przywrócenie rzeczonego terminu, który to wniosek oskarżony złożył równolegle z analizowanym zażaleniem. W tym zatem postępowaniu dojdzie do oceny podniesionych przez oskarżonego okoliczności, które jego zdaniem wskazują na to, że niedotrzymanie terminu z art. 539b § 1 k.p.k. nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]